

maira és a katonaszökevényekre. De itt volt az Ifjúság is. Ők eddig csak a fényes szelőlőkről hallottak, s arról, hogy övék a jövő, a nagyszerű, csodálatos jövő, amit mi harcoltunk ki nekik, köszönjék meg szépen, túlzabáltattuk őket a jövővel, ők meg közben gyászolják lebukott, kivégzett vagy elmenekült barátaikat, és sóvárognak a szabadság, az utazás s a nyitott világ felé. Itt a színpadon a marhaskodással elviselt életet jobban megértették, mint az „ősök” rémtörténeteit. – Hogyan lehetett egy befőttes polc mögött hónapokig élni? – (nem kajolom, csípem, tűröm az őseim örökös locsogását, nem vagyok rá vevő, hogy bezzeg a málé kenyér, és nem volt gyufa, tehát...). Most látják, hogy nincs az az „elnyomó rendszer”, amiben élve az ifjúság ne találná meg a saját, bár felfalható és elkéséríthető életét, de a saját törvényeit is, amik szerint élni akar, ha belehal is.

Persze én nem értek a színpadhoz. Pista szerint, ha valaki mozog vagy beszél egy háromoldalú térségben, én tátott szájjal, elbűvölten élvezem. És nem drámatörténetet írok, csak emlékezést. Az első magyar musical bemutatójának soha el nem felejthető estéjéről.

No de nem szabad megfélemezni a legszigorúbb kritikusról sem. Vas néni, Pista édesanyja vetette oda az előadás után a páholyból kikászálódva a túl boldog költőnek:

– Csak te ne légy olyan büszke erre! Nem ti írtátok ezt a darabot, hanem az az utálatos háború!

Oravecz Imre

SZAJLA

Verstanulmányok egy regényhez

Szövetkezet

A vegyesboltot és a vele egy épületben lévő kocsmát jelentette, de beletartozott előtte az út egy része és hátul az udvar is, melyben Penyasko Andris bácsi, a kocsmáros lakott családjával,

a kocsmától féltem,
mindig oda küldtek apámért,
ha hiába vártuk haza,
mire megtaláltam,
rosszullét környékezett a cigarettafüsttől, az italszagtól, a lármától,

sosem jött velem,
ilyenkor már nagyon ittas volt,
fehér váladék ült a szeme sarkában,

és olyan furcsán viselkedett,
mintha nem ő lett volna,
és mindig megszegyénített azzal,
hogy ivócimborái füle hallatára csúnyákat mondott anyámról,

a boltban biztonságban éreztem magam,
csend volt és enyhe petróleumszag,
és semmi fenyegető a tekintetekben,

többnyire kristálycukrot, cernát, sót, gumipertlit, sütőport vagy gyufát
hozattak velem,
de néha medvecukorra is kaptam pénzt,
és mindig elbűvölt,
amint Boltos Pista bácsi az erre a célra készült piciny fémjű dróthúrjával
belemetszett az élesztőtömbbe,

ha csak úgy kerültem oda, magamtól,
akkor legszívesebben az épület előtti térségen tartózkodtam,
és csikket gyűjtöttem,
melyet el lehetett adni a nagyobbaknak,

vagy vasárnaponként bementem az udvarra,
hol a kuglipálya volt,
és állítottam a sörözgető felnőtteknek,
kik 50 fillért is fizettek gurításonként,

este meg, ha összeverődünk páran,
játsoztam a többiekkel a sötétben,

ilyenkor arra is kellett ügyelni,
hogy le ne vizeljenek a részek,
ha kibotorkálnak az ivóból,
és nem találják a vécét,

ez a veszély csak egyetlenegyszer nem állt fenn,
'56-ban,
mikor a szomszéd portán valaki bosszúból felgyújtotta a kommunista
hírében álló Kusnyár Gábor szénakazlát,
és szinte nappali fényesség támadt,
akkor viszont senki nem rúgott be,
mindenki mástól részegült meg.